


Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра економіки, маркетингу та міжнародних економічних відносин
(№ 605)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант


Д. С. Ревенко

« 31 » серпня 2021 р.

СИЛАБУС ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи економіки підприємства

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 051 «Економіка»
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: «Економіка підприємства»
(найменування освітньої програми)


Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: початковий (короткий цикл)

Силабус введено в дію з 01.09.2021 року

Харків – 2021 р.

Розробник: Ревенко Д. С, д.е.н., доц.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)


(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри економіки, маркетингу та міжнародних економічних відносин (№ 605)

Протокол № 2 від «30» серпня 2021 р.

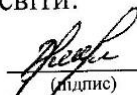
Завідувач кафедри д.е.н., проф.
(науковий ступінь та вчене звання)


(підпис)

І. О. Давидова
(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

Продовшич ступ. ради в'їжн


(підпис)

Д. О. Воробейчик
(ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Ревенко Данііл Сергійович, доктор економічних науки, доцент. З 2008 року викладає в університеті наступні дисципліни:

- економіка підприємства;
- проєктний аналіз;
- міжнародна економічна діяльність України;
- світова економіка.

Напрями наукових досліджень: моделювання системних характеристик соціально-економічних систем, моделювання інноваційного розвитку соціально-економічних систем, економічна безпека підприємства.

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – 3 семестр.

Обсяг дисципліни:

4 кредити ЄКТС (120 годин), у тому числі аудиторних – 56 годин, самостійної роботи здобувачів – 64 години.

Форми здобуття освіти

Денна, дистанційна, дуальна.

Дисципліна – обов'язкова.

Види навчальної діяльності – лекції, практичні заняття, самостійна робота здобувача.

Види контролю – модульний контроль, іспит.

Мова викладання – українська.

Необхідні обов'язкові попередні дисципліни (пререквізити) – політична економія, основи авіакомічної техніки, бухгалтерський облік, мікро- та макроекономіка, розвиток економічного світогляду.

Необхідні обов'язкові супутні дисципліни (кореквізити) – фінанси, економіка праці, теорія економічного аналізу.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування у студентів системи теоретичних знань, вмінь та навичок практичної роботи щодо методів ефективного господарювання; набуття теоретичних і практичних знань щодо вирішення конкретних економічних завдань, які дозволили б їм найкращим чином досягти економічних цілей підприємства, одержання високих прибутків.

Завдання: вивчення теоретичних основ економіки й подальшого їх використання для забезпечення високої ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства. У зв'язку з цим студенти вивчають принцип функціонування, ресурсне забезпечення, витрати та фактори їх зниження,

фінансові результати та забезпечення ефективності діяльності. Після опанування дисципліни здобувач набуде наступні компетентності:

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування економічних систем на мікро-, мезо-, макро- рівнях.

СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК4. Здатність пояснювати типові економічні процеси і явища на основі теоретичних концепцій, аналізувати отримані результати.

СК7. Здатність аналізувати явища та процеси у сфері економічних та соціально-трудова відносин.

СК8. Здатність використовувати джерела економічної і облікової інформації для складання аналітичних звітів.

СК9. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання.

СК10. Здатність аналізувати проблеми і явища в професійній сфері з врахуванням можливих соціально-економічних наслідків.

Очікується, що після опанування дисципліни здобувачем будуть досягнуті наступні результати навчання і він буде:

ПРН1. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки,

ПРН2. Розуміти базові принципи економічної науки, особливості функціонування економіки.

ПРН3. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

ПРН4. Пояснювати типові соціально-економічні явища з погляду базових принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

ПРН6. Проводити аналіз функціонування суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань.

ПРН8. Ідентифікувати джерела та розуміти основні принципи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН11. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію та формувати висновки з аналітичних текстів з економіки.

ПРН12. Вміти використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

ПРН15. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення основних характеристик економічних систем мікро- та макrorівня.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1.

Тема 1. Вступ. Види підприємств, їх організаційно-правові форми.

Сучасне підприємництво.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2-3 години.*

- *Обов'язкові предмети та засоби: відсутні.*

Підприємство: поняття, сутність та економічні основи функціонування.

Сутність сучасного підприємництва. Функції сучасного підприємництва.

Організаційно-правові форми підприємств. Класифікація підприємств.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 2-4 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Оформлення матеріалів практичних робіт.

Тема 2. Зовнішнє середовище господарювання підприємства.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3-5 години.*

- *Обов'язкові предмети та засоби: відсутні.*

Характеристика зовнішнього середовища підприємства. Основні фактори зовнішнього середовища прямого впливу. Основні фактори зовнішнього середовища непрямого впливу.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4-6 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Оформлення матеріалів практичних робіт.

Тема 3. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3-5 години.*

- *Обов'язкові предмети та засоби: відсутні.*

Класифікація і характеристика кадрів підприємства. Розрахунок чисельності працівників підприємства. Продуктивність праці і резерви її підвищення. Розрахунок заробітної плати. Показники руху персоналу.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4-6 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Оформлення матеріалів практичних робіт.

Тема 4. Основний капітал.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 6-8 години.*

- *Обов'язкові предмети та засоби: відсутні.*

Економічна сутність, класифікація та структура основного капіталу. Методи оцінки основних фондів. Знос і амортизація основних фондів. Показники ефективності використання основних фондів.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4-6 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Оформлення матеріалів практичних робіт.

Модульний контроль 1

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години*

- *Обов'язкові предмети та засоби: відсутні.*

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*

Підготовка до модульного контролю.

Модуль 2.

Змістовний модуль 2.

Тема 5. Оборотний капітал.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 6-8 години.*

- *Обов'язкові предмети та засоби: відсутні.*

Склад, структура оборотних коштів підприємства. Оцінка і нормування оборотних виробничих засобів. Показники оборотності оборотних коштів. Напрями підвищення оборотності оборотних коштів. Показники використання оборотних коштів.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 3-6 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Оформлення матеріалів практичних робіт.

Тема 6. Інвестиції та інноваційна діяльність.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3-5 години.*

- *Обов'язкові предмети та засоби: відсутні.*

Економічна сутність та класифікація інвестицій. Інвестиційний процес. Інвестиційна політика підприємства. Інноваційна діяльність: основні поняття. Особливості інноваційного розвитку економіки. Управління інноваційним розвитком підприємства.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5-7 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Оформлення матеріалів практичних робіт.

Тема 7. Витрати підприємства.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 4-6 години.*

- *Обов'язкові предмети та засоби: відсутні.*

Характеристика і класифікація витрат підприємства. Поняття собівартості продукції. Характеристика кошторису витрат і калькулювання собівартості.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5-7 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Оформлення матеріалів практичних робіт.

Тема 8. Фінансово-економічні результати суб'єктів господарювання.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 4-6 години.*

- *Обов'язкові предмети та засоби: відсутні.*

Загальні аспекти фінансової діяльності підприємства. Фінансова звітність підприємства та оцінка результатів фінансової діяльності. Рентабельність підприємства.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 3-8 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Оформлення матеріалів практичних робіт.

Тема 9. Інтегральна ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 4-6 години.*

- *Обов'язкові предмети та засоби: відсутні.*

Поняття про ефект і ефективність. Показники економічної ефективності і комплексна оцінка ефективності діяльності підприємства. Конкурентоспроможність підприємства.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 3-8 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Оформлення матеріалів практичних робіт.

Тема 10. Специфіка економіки авіакосмічного підприємства.

- *Форма занять: лекція, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*

- *Обов'язкові предмети та засоби: відсутні.*

Особливості управління авіакосмічними підприємствами. Структура капіталу авіакосмічного підприємства. Специфіка виробничого циклу авіакосмічного підприємства.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Оформлення матеріалів практичних робіт.

Тема 11. Індустріальні регіони України і їх роль у формування промислового потенціалу, на прикладі Харківського регіону.

- *Форма занять: лекція.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*

- *Обов'язкові предмети та засоби: відсутні.*

Індустріальні регіони. Структура промисловості Харківського регіону. Підприємства Харківського регіону. Шляхи підвищення промислового потенціалу України.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Оформлення матеріалів практичних робіт.

Модульний контроль 2

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години*

- *Обов'язкові предмети та засоби: відсутні.*

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*

Підготовка до модульного контролю.

5. Індивідуальні завдання

Виконання розрахункової роботи (РР), передбаченої навчальним планом, відповідно до варіанту.

6. Методи навчання

Словесні, наочні, практичні.

7. Методи контролю

Поточний контроль (теоретичне опитування й розв'язання практичних завдань), письмовий модульний контроль (тестування за розділами курсу), підсумковий контроль у вигляді захисту індивідуального завдання (РР) та семестровий контроль (іспит).

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
<i>Змістовний модуль 1</i>			
Виконання і захист практичних робіт	0...4	5	0...20
Модульний контроль	0...25	1	0...25
<i>Змістовний модуль 2</i>			
Виконання і захист практичних робіт	0...4	5	0...20
Модульний контроль	0...25	1	0...25
Виконання і захист РГР (РР, РК)	0...10	1	0...10
За семестр			0...100

Прийнята шкала оцінювання

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту. Під час складання семестрового іспиту студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту складається з двох теоретичних питань і однієї практичної задачі. Максимальна кількість балів за кожне теоретичне питання – 30 балів, за практичне – 40.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74) – мати мінімум знань та умінь. Відпрацювати та захистити всі практичні роботи та домашні завдання. Вміти самостійно давати характеристику капіталу підприємства, трудовим ресурсам, витратам, рентабельності.

Добре (75-89) – твердо мати мінімум знань, виконати усі завдання. Показати вміння виконувати та захищати всі лабораторні роботи в обумовлений викладачем строк з обґрунтуванням рішень та заходів, які запропоновано у роботах.

Відмінно (90-100) – здати всі контрольні точки з оцінкою «відмінно». Досконально знати всі теми та уміти застосовувати їх.

9. Політика навчального курсу

Відпрацювання пропущених занять відбувається відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем. Питання, що стосуються академічної доброчесності, розглядає викладач або за процедурою, визначеною у Положенні про академічну доброчесність.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач вищої освіти діє відповідно Положенню Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» «Про академічну доброчесність».

Учасники освітнього процесу у своїй академічній діяльності мають дотримуватись загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, а також:

- самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх

індивідуальних потреб і можливостей), за винятком випадків, коли такі завдання передбачають групову роботу;

- посилалися на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації;

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу можуть бути притягнені до академічної відповідальності.

10. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

Підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, методичні рекомендації з проведення лабораторних робіт тощо, які видані в Університеті знаходяться за посиланням: <http://library.khai.edu>

Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням: <https://mentor.khai.edu>

11. Рекомендована література

1. Афанасьєв М. В. Економіка підприємства : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / М. В. Афанасьєв, А. Б. Гончаров ; [за ред. М. В. Афанасьєва]. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2003. – 410 с.

2. Економіка підприємства : зб. практич. задач і конкретних ситуацій / за ред. С. Ф. Покропивного. – К. : КДЕУ, 2000. – 327 с.

3. Економіка підприємства : підручник / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. С. Ф. Покропивного. – К. : КНЕУ, 2003. – 608 с.

4. Економіка підприємства : підручник / І. О. Чаюн, Г. М. Богославець, Л. Л. Стасюк та ін. ; за заг. ред. проф. Н. М. Ушакової. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2005. – 569 с.

5. Економіка підприємства : підручник / за ред. А. В. Шегди. – К. : Знання, 2006. – 615 с.